

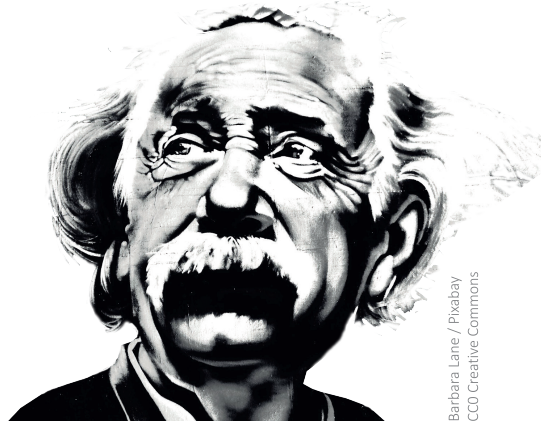
Tempun matematiikka

- Yhtälön käsite
- Yhteen- ja vähennyslasku
- Lukusuora

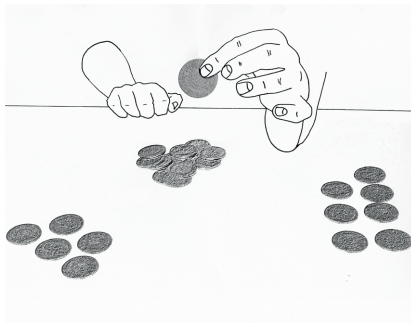
Muut oppimisen aiheet

- Esiintymistaito: Tempun tehokkuus perustuu tavallista enemmän taikurin kykyyn tuoda tempu esille.
- Omien versioiden suunnittelu
- Suuren tilan haltuunotto pienellä tempulla

TEMPPU, JOKA EI HUIJANNUT EINSTEINIA

Barbara Lane / Pixabay
CC0 Creative Commons

Kuva 1.

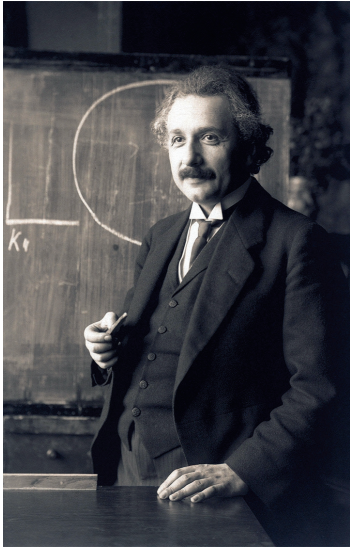
Taikuri tekee kolme ennustusta, jotka kaikki toteutuvat, vaikka taikuri ei vaikuta mitenkään katsojan päätökseen.

Katsojalle annetaan rasia, jossa on parisenkymmentä kolikkoa. Katsojaa pyydetään ottamaan rasiasta kourallinen kolikoita, **5-15 kpl**. Ennen kuin katsoja tekee valintansa, taikuri näyttää nyrkissään olevaa kättään, jossa on nippu kolikoita. Taikuri sanoo, että hänen kolikkonsa ovat ennustus. Taikuri kääntyy pois katsojasta, mutta hänen kätensä ja siellä olevat kolikot jäävät koko ajaksi näkyviin. Katsoja valitsee haluamansa määrän kolikoita. Sen jälkeen taikuri onkin valmis paljastamaan ennustuksensa:

“Minulla on tasan yhtä monta kolikkoa kuin katsojalla – mutta ei tässä vielä kaikki!

Minulla on lisäksi tasan viisi (5) kolikkoa enemmän kuin katsojalla.

Tämän lisäksi käteeni jää vielä joitakin kolikoita, joiden yhteenlaskettu määrä katsojan kolikoiden kanssa on tarkalleen seitsemäntoista!”

[Public Domain]

*Albert Einstein luennoimassa
Wienissä vuonna 1921.*

Tempussa kannattaa käyttää kolikoita (tai esineitä), jotka pienestä koostaan huolimatta näkyvät ja pöydälle pudotettaessa kuuluvat. Vaikka tässä käytetään pieniä esineitä ja tempu soveltuu hyvin esitettäväksi pienelle ryhmälle, taikuri voi esityksellään ottaa haltuun suuren tilan. Tarkistuslaskennassa kolikoita voi laskea usealle pöydälle. Ennustuksen ensimmäinen osa (“Minulla on yhtä monta kolikkoa kuin sinulla”) lasketaan yhdelle pöydälle, seuraava (“Viisi kolikkoa enemmän”) toiselle pöydälle ja viimeinen (“Minun loput kolikkoni + sinun kolikkosi tekevät **17**”) kolikoiden laskenta kolmannelle pöydälle. Suuremmassa tilassa kolikoiden laskeminen pitää tehdä rauhallisesti ja riittävän äänekkäästi, tarvittaessa kolikoita samalla pöydälle tiputtaen.

HISTORIAA

Tämä tempu tunnetaan nykyään englannin kielellä nimellä “The Trick That Fooled Einstein”. Nimen antoi taikuri ja mentalisti Al Coran luentovihossa vuonna 1972. Tempun laskentatapa on paljon vanhempi. Varhaisin löytö on vuodelta 1921, kun Will Blyth julkaisi sen kirjassaan *Matchstick Magic* nimellä **Matchstick Divination**. Blyth ei kerro kirjassaan tempun keksijää tai lähdettä. Esipuheessaan Blyth toteaa, että osa kirjan tempuista ovat uusia, ennen julkaisemattomia, ja osa taas niitä jotka kirjoittaja tietää ennestään. Hän ei kuitenkaan erottele näitä “uutuuksia” vanhoista, eikä itse keksimää niistä, jotka on saanut muilta. Kirjan tekoaikaan Blyth on ollut Sheffieldin taikapiirin varapresidentti, joten moni idea on ilmeisesti kulkeutunut kirjaan tuota kautta. Blythin kirjassa oleva versio poikkeaa tässä kirjassa olevasta siten, että kirjan otsikon mukaisesti ennustus tehdään tulitikuilla, tempussa käytetään hiukan eri lukuja ja ennustukset 2 ja 3 ovat vaihtaneet paikkaa.

Blythin julkaisun jälkeen tempu on saanut useita muotoja. Tempua on tehty pelikorteilla, kolikoilla ja jopa nesteillä. Tempun historiaa on tutkinut David Britland taikurilehti “Geniin”(06/2014) Cardiopolis-palstallaan sekä samannimisessä blogissaan*. Britland pääättelee, ettei Al Coran ole koskaan esittänyt tempua Einsteinille. Coran on saanut idean temppuun sekä tarinaan “Scarne on Card Tricks” -kirjasta, jossa tempu tehdään pelikorteilla (The Quickie Card Trick) sekä tempusta, jossa on samanlainen Einstein-teema. Kirjamme versioon tempun nimi on otettu Britlandin “Genii” -lehden artikkelin otsikosta.

[Cardiopolis blogspot](#)

* <http://cardopolis.blogspot.fi/2014/03/the-trick-that-fooled-einstein.html>